

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.

A háború tartamára felelős szerkesztő:

KISS DÉNES.

SZERKESZTŐ ÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája

Hohó, Piszok Úr,

ez már kicsit sok. Méltóztassék megengedni, mi sok mindenhez hozzászoktunk már: választottunk képviselőt; katonáskodtunk; tagjai vagyunk tiz iskola gondnokságának; többszörös apai, illetve családapai minőségnek bátorodunk örvendezni; — de ugye méltóztatik megengedni, kedves Piszok Úr, annyira mégsem szoktunk épen mindenhez, hogy az Ön jól fésült szokásait is elszivleljük.

Nem, drága Piszok Úr, ön téved, többszörösen tévedni kegyeskedik. Tévedni elsősorban a mi birka-türelmünkben. Bizonyára abban a hiszemben sziveskedik, kedves Piszok Úr, ringatozni bizonyára avval áltatja katonának be nem vált killétiségét, hogy a mi türelmünk ép oly határtalan, mint az ön szóval nem jellemezhető arcátlansága. Nem, kedves Piszok Úr, ha ön imígyen gondolkodik, akkor önt igen kellemetlen csalódások érik, ezt diszkréten megsughatom; de csak diszkréten, hisz *uri emberről van szó.*

Tévedni, méltóztatik továbbá, Piszok Úr, a mi elnyűtt, beszületes munkától tönkrenyűtt *látóidegeinkben* is. Igen, kedves Piszok Úr, mi nem vagyunk ám egészen vakondakok, amért nem csapunk nagy hűhót, ha valamit észre merészelnék venni, mi azért ám *nem vágyunk egészen vakok.*

Mondja, kedves Piszok Úr, micsoda gyönyörűséget szerez önnek, ha ártatlan, bútól-bánattól elcsigázott *embertársaira*, érti, embertársaira baromra nem illő sárgolyókat dobál? Mondja, micsoda gyönyörűséget?

Mondja, kedves Piszok Úr, nem száll ön néha magába!? Nem érzi ilyenkor, hogy milyen agyonütni, érti közönségesen agyonfukóznai való féreg maga? Mondja, mindezt nem érzi? Igen, érzi, mert az állat *csak érez.* Maga *ismert.* Piszok Úr, maga pedig az; sőt annál is rosszabb. Az állat

megkíméli a saját fajtáját, Piszok Úr még azt se, pedig maga is itthon van. Javuljon meg, Drágám, még nem késő. Még egy névtelen irás s akkor jön a husáng, meg a leleplezés.

Mi *eddig* gazságaitól föloldozzuk, Piszok Úr, *csak önmagától soha!*

Ugye érti!

Ezeket irván, pirul a tollam.

Vajon Piszok Úr elpirult-e?

Fotográfiaiak.

A kun rög sarja.

Barna, szikár gyerekről van szó, éies, mély tekintetű szemmel. Apró, vakondak-szeme villogó tűzében szunnyad valami örök megfejthetlenség, ami szimpáliát és bizalmat kelt, ami tiszteletet és méltóságot parancsol, ami a végső nagy győzelem, jövőt jelentő drága záloga.

Hetyke, rátartí a kölyök. Alig serkedzik az álla, már ide-oda eljár a tubarózsája után, korán szeret. Szerelmében gavallér és pasa: mindenben a maga uri mivoltját tolja elő térben szeret, mert jólesik neki a szerelem; de soha sem szenlimentális. Soha! Csalódásában könnyen vigasztalódik, pedig furja-faragja belülről valami vad indulat; táu a szégyen érzete; hogy Őt, a Nagy Pista fiát rászedte a szomszédék Rozi lánya Bántja, velőig bántja a kegyetlen sor, de erről kivüle senki sem tud, még az édes anyám sem, a lellem. Ez mind *belső folyama*. A megbántott szív titka.

Ez mind belső pszichológiai felhő, ami kívülről észlelhető, az egészen más...

Hir kel a faluba erről is, arról is. Múltak, oszt szórol-szóra kiélesedett a dolog, a bicska is elő-elő került... patakba folyt a vér a nagykoesma földjén... Oszta a Nagy Pistáék Jóska fia három hétig agyban fekvő beteg, Ámitó Gyurka meg hónapokig raboskodik keserű rabságban. Semmiért: szerelemből, hetyke virtusságból, mert ez már így szokás erre.

Itthon bizony hébe-korba fékezni kell az ő-indulatot. Fékezni, mert tiszta szeretetből, csak főbe hajlít a silteder fattva, meri másképp tán legény se volna, az ebadtát!

De kint, hol rémek réme jár, hol ég és föld inog, hol nép vesz, nép fogan, hol

az a drága vad indulat: a *bátorság* araj örök aratást, ott megint csak *otthon* van a kun rög hányi-veti sarja. Ott nincs regula; kedvére verekedhet, akár a korcsmában, ha késik a csendőr.

Sokan tanulhatnának egy kis barbár magyar virtust ezektől a káka-között felnőtten vadaktól. Egy csöpp bátorság, egy csöpp becstület és áldozat-kézség, molim nem ártana!

Szép faj, jó faj, megbízható, csak egy kicsit bakafántos, meg nagyot üt, goszpodár, ha bántod.

Morár Tífi,

a lellem nagy óriás, elmagyarosult oláh gyerek volt a Királyhágóról. Pesten ösmerkedtünk össze. Ő az orvosi tudományokat hallgatta, csekélységem pedig a jogot nyűttem sok-sok éven át, minden eredmény nélkül.

Soha jobb barátságot ennél. Az az óriás testü sulydobbó, az a rettegett F. T. C. football-bajnok, bámulat, milyen mélyen érző elálmódzó csupa jószág volt.

Ugy állt minden támasz nélkül ebbe a tulhajtott, pénzéhes, nyomoruult világba; úgy állott árván, meztelenül, fölemelve szép szabályos fejét. Vakon bizott erkölcsi erejében. Dacolt a sorssal. Rajongó volt, egy igazabb társadalmi rend lázas rajongója...

Együtt verekedtünk a szerb—montenegrór harctéren. Önként jött le, katonának jött le, pedig orvos volt, mint orvos is szolgálhatta volna a hazát, de Ő katona akart leuni s ha valamit Ő akart, azt meg is tette.

S az a szép koromhaju, méla-szemű óriás gyerek csoda-dolgokat *bravurozott*. Félelem az ő szolárában nem volt. Kalinoviknál sebesült meg először, mint hirszerző járőrparancsnok. Nyakamba borult a kalinovik—trnovói uton. Őt kórházba vitték, mi pedig masiroztunk Montenegró felé, hecceln a *csuest*.

Azután sok minden történt. Október ötödikén leesett a hó, fagyott, minden megfagyott: A falevél, a cserje, a madár, az emberrel együtt. Csaták csaták után, emberfölötti erőfeszítések és ragyogó győzelmek. Miglen jó magam is kaptam cserébe a kulyafejű szerbtől egy kis shrapnell forgácsot.

És a hegyek közt mindig erősebben sirt, jajgatott a dermesztő balkáni szél...

Hol van Tífi? Hol? ott van már szegény Ő is, ahol annyian, a hősök, ott, ahonnet hiába várjuk őket vissza. Messze, méretetlen messze, tul az Óperenciákon, nagy Meseországba eltévedt szegény...

Igy volt: fölgögyült és jelentkezett. Hajtotta elmagyarosult oláh vére, a becsület. Három gépfegyver golyó találta: kettő a szívére, egy a halántékán.

Szegény Tifim,
álmodd csak álmodd, a Kárpátokban régi
szent álmodat: a független Magyarországot,
a magyar oláh barátságot.

Csak álmodd...

Kettő a szívére, egy a halántékán.

Rajongó volt.

Sebesültek kórháza.

Folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor Jelen Gusztáv százados a szolnoki cs. és kir. hadkiegészítő parancsnoka dr. Szegő Armand katonai orvossal megvizsgálta kórházunkat. A kórháznak úgy a katonai fegyelem és rend, valamint a gazdasági ügyek vezetése körüli intézkedésekkel a legnagyobb fokban meg volt elégedve.

Érdekes, hogy a vármegyei vizsgálat, a katonai vizsgálat, szóval, akik hivatottak beletekinteni a kórház vezetésébe és belülegébe mindenkor az elismerés és az elragadtatás hangján beszélnek annak vezetéséről. És van egy-két, de kizárólag Kunszentmártonban, olyan vadállati lelkülettel ellátott, gyöngye jellemű, érzés nélküli nő és férfi, akik begyepesedett agyuk végső rugdalózásban egy erkölcsi testület arany tisztaságát akarnák bemocskolni.

Hogy kik ők? bizony isten tudom. Csak várom a pillanatot amikor a nyilvánosság elé állíthatom őket, Kunszentmártonnak a díszvirágok, hogy fekete lelküktől most már örökre undorral forduljon mindenki, akiben érzés van. Hiszen nem csak én tudom, nem csak én ismerem a némbereket, — mindenki tudja, — mindenki ismételt, sőt mindenki erősen állítja is, — mert nem első szereplésük, de hogy utolsó lesz, azt merem állítani.

Van-e lélek abban?, ismerhet-e az Istent?, aki bántani szeretni rágalmozni meri azokat, akik kényszerűen elhanyagolva a családot, megvonva magától mindent, szeretett házáuk érdekében, szabad idejét önzetlenül, díjazatlanul felajánlja a kórháznak és dolgozik, csak dolgozik.

Ki cselekedhet ügyent? Ugy-e csak az, aki haragszik a kórházra, bár komoly oka nem lehet senkinek haragudni. Ugy-e csak az, aki a hiúság a szereplési vágy rothatt betegségének nyugós jármá alatt szenved. Ugy-e csak az, aki dacára törekvéseinek onnan kimaradt, vagy be sem fogadtatott.

Istenem! ha elgondolja az ember, hogy a mai sulyos napokban, amikor a feltétlen megértésre, szoros összetartásra van szükség, hogy boldogulni tudjunk, — még akadnak lelketlenek, elszorul az ember szíve és sirni, sirni szeretne látva a szomorú valót, hogy még mindig bántja a magyar — a magyart.

Nem szabad pedig elbizakodónak lennie, hogy hős csapatunk vitézül harcok az ellenség milliói ellen, mert semmi sem biztos a földön. «Ember tervezz, Isten végez». Hogy szép Magyarországon, bár körülötte folyik a vér, pusztul az ember, fiaink emberfeletti munkát végeznek a mi békességünkért és jövőnkért, — gond nélkül mehetünk az Isten házába imádkozni, — az itthon maradtak végezhetik a mezei munkákat, a gyár kémények hőmpölygő füstje zavartalanul száll a levegőbe és merészen néz a levegő égbe; ezt nem azt jelenti, hogy ez már másképp nem is lehet, — történjék bármi a világon. Mert jöhet egy rossz világ, amikor összeomlanak a gyár kémények, az ádáz ellenség összetiporja véres verejéssel megmunkált vetéseinket s itt állunk senki, semmi nélkül. Akkor pedig késő lesz már a megértés az összetartás tűzét élegetni.

Szálljon már magába egyszer valahára az a bájos nő és aneidig fiatal ember, — a kedves névtelen fűjelentők. Hiszen megjavulhat az ember egy-kis erős akarattal, ami késik nem mulik. Mondom szálljon magába, vagy ha épen

nem akar, hát szálljon el Kunszentmártonból melegeob éghajlatra. pld. Laborc vidékére s ott üzzék a névtelenség burkába bujva aljas akna munkájukat.

Majd találkozunk!

Kiss Dénes

A kórház részére adakoztak: Kis Elekné 2 drb. ing, Oulyás János 7.5 liter tej, Lengyel György 6 liter tej, Gyulyás János 7.5 liter tej, Tigyi Istvánné 35 drb. tojás, Busai Ferencné 1 drb. lepedő, özv. Gácsi Antalné 16 drb. tojás, Kovács István 5 liter tej, 40 drb. tojás, Tóth József 2 kosár gyökér, N. N. drb. egy drb. birka.

A vadvizek és mezei utak.

Közgazdaságunk évszázados ellenségéről: a rossz mezei utakról és a vadvizekről sok szó esett már e lap hasábjain, mint olyan ellenségről, mely gazdasági kultúránkat fejlődésében akasztja meg.

Amint a háboru esélyeit nagyban befolyásolják a járható utak, mert a jelen esetben is látjuk hogy a gyors és biztos mozgás lehetősége megkétszerezi a hadsereg tevékenységét, úgy a gazdasági életünkben is oly elozhatatlan fontos életfeltétel, hogy jó utaink legyenek és földjeink mentesítve legyenek a vadvizek pusztításától.

Az idei taváson különösen éreztük e két ellenség: a vadvizet és a rossz utak pusztítását. A sok eső ée hó viz annyira föláztatta a talajt, hogy a mezei utak teljesen járhatatlannak, a vadvizek pedig sok helyen egész tengert képeznek, de az őszi és tavaszi vetések igen nagy részét pusztulással fenyegeti.

Ezen a bajokon gyorsan segíteni kell. Most még is van hozzá a jó alkalom. A monarchiában félmillió hadifogoly van, akik tétlenül töltik az idejüket és eszik a magyar kenyereit. Ezekkel igen egyszerűen, gyökeresen meggyógyíthatjuk gazdasági életünk e pusztító betegségét. A hadifoglyokkal helyrehozhatjuk a mezei utakat s lecsapolhatjuk a vadvizeket kevés költséggel. Soha jobb alkalom nem kínálkozott ennek a bajnak a gyökeres orvosására, mint most, mikor anynyi heverő munkás kéz áll az ország rendelkezésére.

Csatornáztassuk mindazokat a területeket, hol a vadvizek pusztítani szoktak. Javítsassuk meg a mezei utakat, mely gazdasági életünk vérkeringésének fontos erei. A hadifoglyokat a táborba is őrizni kell, ott is el kell őket látni étellemmel, lakással stb.-vel, ugyanugy el tudnók látni őket a pusztákon is, hol sátor-táborokban rendeznének be számukra lakást s dolgoztatnának velük.

A vadvizek és rossz mezei utak mérhetetlen sok károkat okoznak az országnak évről-évre, egyszer csak meg kell azt csinálni. Miért szalasztjuk el tehát ezt a jóalkalmat amikor sok milliót megmenthetünk vele, nemcsak költségekben, de sok milliót megmenthetünk vele a jövő gazdaságnak is. Mennél később visszük keresztül a mezei utak javítását és a vadvizek állandó jellegű mentesítését, annál többbe kerül később, nem számítva, hogy minden elmulasztott év mérhetetlen károkat okoz gazdasági fejlődésünknek.

Földjeink intenzivebb hasznosításáról, belterjes gazdálkodásról addig nem lehet komolyan beszélni, amíg földjeinket nem mentesítettük a vadvizek pusztításától és mezei utainkat járhatókká nem tesszük.

Kórházi ballada.

Fátyolt, feketét fon az Est,
Lopva suhan le az ágyra:
Fél, libegő szárnyat ereszt,
Pislog a lámpa.

És káprázat zene zendül.
Angyalt lát, fordul az alvó.
Lázhid mély jaj-toba merül.
Nyilik az ajtó.

Lázhid hull, messze sodorva.
Szöke peronty jön, jön amott.
Foszlik a ködruha róla...
Csöpp lába fagyott.

Foszlik a rongyruha szerte...
Cukoromból végy, katoná.
Édsanya gyurta-keverte.
Végy, ize csövel!

Édsanya gyurja-szakassza.
A lázhid nő, légbé-lebeg...
Számold. Jár. Többse: garaska.
Tűz, jég a beteg...

Számold... Jár... Többse... Cak ennyi...
Fizess... Jó éjtl! Lesz ma kenyér...
Jáncol a hid... Suly a Semmi...
Reggelt, ha megér!...
Mezey Lajos.

HIREK

Kunszentmárton, 1915. április 25.

Mertz Józsefné

zendrai és gerendai

Hegedüs Gabriella áletének 61-ik évében f. hó 18-án Cibakházán elhunyt. A köztiszteltben álló matronában dr. Tancos Miklós kir. vezetőjárásbíránk neje édes anyját gyászolja. A temetés szokatlan fényvel és ünneppel Cibakházán folyt le Mayer László esperes plébános celebrálása mellett, melyen a megye előkelőségei nagy számban vettek részt. Mayer László esperes plébános mélyen szántó, szivvel ható gyászbeszédében méltatta az elhunyt eredményteljes életét, kiemelve páratlan nemes lelke sok ragyogó tulajdonságát, mely a közjóléti intézmények önzetlen támogatásában merült ki, továbbá a megboldogult életéhez illő szavakkal méltatta, mint — anyát. Amidőn a hozzátartozókkal együtt sirunk, legyen szabad szerkesztőségünk együttérzését a pótolhatatlan veszteségen ezuton nyilváníthatunk.

— **Fazekas András** községünk közszeregetben álló főjegyzője hosszas betegsége után a mai napon elfoglalta hivatalát. Örömmel értesítjük olvasónkat, mert bizony sokáig nélkülöztük az agilis főjegyzőt.

— **Ingatlan-árverés elrendelése.** A harmadik moratóriumi eljárási rendelet 14. §-a ingatlan árverés folyamatosságát — az utóajánlati árverés bizonyos esete kivételével — tiltja. Sok vitára adott okot, hogy el lehetne rendelni az árverést. A hitelezők különösen nagyobb ingatlanoknál súlyt helyeznek az árverés elrendelésére, mert amíg az árverés elrendelése jogerőre emelkedik, gyakran hónapok telnek el. A tilalom azonban az árverés elrendelésének is útjában áll, mert az árverési kérvény elintézéséért a végrehajtási törvény 146. §-a értelmében kibocsátandó hirdetménybe a 147. §-a pontja szerint az árverési naptár aszerint kitzendő ideje fölvehető nem lenne, mivel ilyen idő most ki sem tűzhető s így az árverési hirdetményt törvényszerű tartalommal kibocsátani nem lehetne.

— **Mozi.** »Mozi Vállalat«-unk a mai napon fényes műsorról fog kedveskedni közönségének. Hatalmas dráma és kacagtató vigjáték, háborus kép, minden ami szép és élvezetet nyújt látható lesz ma délután és este a moziban. Gyóllai Mátyás ismert kitűnő muzikázó és a vállalat egyik tulajdonosa mindig azon van, hogy mozi publikumát kielégítse.

— **Részvénytársaság alapítása a lövészárkokban.** A 23. cs. és kir. gyalogezred tényleges állományu és tartalékos tisztjei a nagyhéten, mikor a leghevesebb küzdelmet folytattak az oroszok ellen, Kun Jenőnek, a Danubius kereskedelmi r.-t. igazgatójának kezdeményezésére elhatározták, hogy Adria behozatali és kiviteli r.-t. cég alatt kereskedelmi vállalatot alapítanak a kivitelre alkalmas magyar termékek exportjának és idegen termékek behozatalának előmozdítására. A társaság jövedelmének legalább 10%-át az erred sebesültjeinek, illetőleg az elesettek özvegyeinek és árváinak segélyezésére szánták. Alaptőkét eredetileg 100.000 K-ra tervezték, de mert a jegyzések már 150.000 K. körül járnak, a társaság valószínűleg 250.000 9. részvénytőkével fog megalakulni. Az alakuló közgyűlést az ezred leszerelésétől számított egy hónapon belül fogják megtartani.

— **Használt bélyeget jótékony céllra.** A fegyveres haderőkhöz tartozott katonatiszték, valamint a háboruban elesett tartalékos tiszték után maradt örvegyek és leányárvák gondozására felépítendő Erzsébet Otthon létesítendő egyesületünk azzal a bizalmas kéréssel fordul a hadi jóléti intézmények iránt kifogyhatatlan bőkezűségű nagyközönséghez, hogy gyűjtsék össze a birtokukba kerülő már elhasznált s felülbélyegzett, nekik értéktelen magyar hadi postabélyegeket (valamint az árvízkarosultak javára kibocsátott magyar postabélyegeket is) s küldjék azokat a következő cím alá: a Budapest-Budafoki Erzsébet Otthon Egyesület irodájának, Budapest, I. Budafoki-ut 41/a. Tisztelettel kérjük, hogy csakis a fenti bélyeget küldjék, mert a többinek semmi néven nevezendő hasznát nem vesszük. Csak arra kell ügyelnünk, hogy e hadi- és árvízbélyegeket teljesen épen vágják ki, a borítékokból. Az így hozzánk jutott hadi- és árvízbélyegeket ki-ki egy-egy téglával járulhat a napjainkban annyira halathatatlanság Erzsébet Otthon felépítéséhez. Egyben bizalommal ajánljuk mindenki meleg figyelmébe az ugyanazon fontos célt szolgáló egyesületi sorsjegy akciónkrais, mely a katonai és polgári kormányhatóságok legébrebb ellenőrzése alatt áll és szokatlanul nagy nyeresémesélyeivel páratlan a maga nemében. A nyeresémesélyek összértéke 80.000 korona, a főnyeresemény 14 kg. finom arany, a második 85 kg. finom ezüst öntőgy stb. Egy sorsjegy ára 1 korona. A húzás visszavonhatatlanul f. évi június hó 5-én lesz. Budapest, 1915. április hó 15-én, Hadusfalvi Ludmann Gyula és Vértes Weisz Ernő altábornagyk, az egyesület elnökei.

Nyár végén hívják be az ju népfőkelőket. Bár nem érte váratlanul az országot a népfelkelői korhatár kiterjesztésének a híre, az érdekl. korosztályok családjában mégis nagyon komollyá tette a hangulatot. Tudósítónk szerint megbízható helyen úgy tudják, hogy a legfiatalabb és legöregebb korosztályok beállítására ha egyáltalán sor kerül, az csak a nyár végén történik meg. Ez a megnyugtatónak szánt hír ilyenformán a hirtelen kihajtott békereményeket is kissé koraiaknak mutatja!

Szép tavaszi estén . . .

Szép tavaszi estén, lélek-harang csendül!
Sóhaj száll nyomában szomorú lelkemből.
Mert akiért szól az, nagyon messze délen,
Véres hantok alatt porladoz már régen!

Szép tavaszi estén, e hang mást is áthat,
Tudom a szív mélyén felzokog a bánat,
... Valahol a fiát most siratja anyja,
Mikor hős-halálát a harangtól hallja!

Szép tavaszi estén, hull a könnyem árja,
Fáj, hogy nem omolhat elhagyott sírjára,
Hogy ott megöntözzön, minden rögöt mélyen,
... Hiszen akárhogy volt... csak vérem volt nekem!

Szép tavaszi estén, imát mondok érte,
Egy megtisztult érzés szivem kicsérélte,
Nem hallja azt senki, csak sóhajom szárnya,
S elviszi magával az ő sírhalmára!

Szép tavaszi estén, vad, idegen tájon,
Áldást hint a rögre az én imádságom,
És aki ott nyugszik megérti a búmat,
Amiért a lelkem sokszor elszorúthat!

Szép tavaszi estén, hej! úgy elborongok!
Bántják az agyamat ezerféle gondok...
... Mit is ér az élet...? — kérve-kérdem s fájjon,
Hogyha örök-béke nincsen a világon...!

Parányi.

A szerkesztő izen.

Egy előfizető, Helyben. Ön, kinek az írása megtevesztésig hasonló egyik jól nevelt belső munkatársunk hazafias kézvonásához, ön, kedves előfizető, azt kérdezi tőlünk, „hogy Parányi néven ki írja azokat az igazán szép és élvezetet nyújtó verseket.”

Ön, kedves előfizető, kinek hazafias kézvonása olyan hasonló a lanyki költőnk civil irásához, ön legnagyobb sajnálatunkra, lehetlent kíván. Parányi munkatársunk ugyanis azért ír álnév alatt, mert szerény, nyilvánosságot kerülő ember s ezen okoknál fogva nem sugathatjuk meg, ki ő.

Záradékol azonban engedje meg, kedves előfizető, arra kérjük, ha másszor valami iránt érdeklődni méltóztatik, iparkodjék eredeti irását jobban elváltoztatni, mert ez a mostani hazafias kézvonása... na, hiszen tudja.

Huspótló kerti termények.

A háboru okozta hus hiány enyhítésére irányuló mindenféle módot meg kell ragadnunk, hogy eképpen magunkon tőlünk telhetőleg segítsünk.

A hushiany pótlásának egyik legaktuálisabb módja a huspótló kerti terményeknek nagyban való termesztése.

A következőkben néhány olyan kerti terményt fogok felsorolni a termesztésükre vonatkozó rövid utmutatással, melyek egészség szempontjából a húst bátran helyettesíthetik és ezáltal időnként nélkülözhetővé teszik asztalunkról.

Nem új növények ezek, sőt az elkészítésük sem az, de értékesek és igen alkalmasak a jelenlegi husdrágaság némi enyhítésére, miért is érdemesek arra, hogy megfelelő talajokban való termesztésükkel kiterjedtebben foglalkozzunk.

Ilyen növények a következők:

A spárga — egyike a legfontosabb huspótló terményünk, de miután termesztése körülményes, és csakis laza talajban diszlik — a hozzá, ha ez évben hozzá fogunk a telepítéshez, úgy csak negyedik évre élvezhetők termését ennél fogva fölsőlegesnek tartom hosszadalmas termesztési módját leírni. Aki azonban foglalkozni óhajt spárga-termeléssel, annak szívesen szolgálok fölvilágosítással a jövőre nézve, — annál is inkább mert szakavatott termelő holdanként legkevesebb 1000 K. tiszta jövedelmet igen könnyen elérhet.

Karfiol. Ez is általánosan ismert és kedvelt konyhakerti termény. Télen a délvidekről sokat hoznak hazánkba olyankor nincs is hiány belőle, de tavasszal és nyáron magunknak kell termesztünk, ami kellő haszonnal is jár, mert a spárga-idény után igen jól értékesíthető. Melyes mivélés mellett öntözhető területen, mélyen művelt talajban, mely nem nagyon áteresztő, — vagyis nem nagyon homokos — jól diszlik.

Magvait március—április hónapban, vagy korábban is üveg alatt azontul a szabadban vetjük el. A legkorábbi vetést erősítés céljából szétültetjük — pékkirozunk — és április hó vége felé a szabadba ültetjük ki, — aratás tájon már élvezhető lesz. — E célra azonban csak a korai törpe fajtákat ajánlom, mert bármily kotán is ültetne valaki késői olasz fajtát az csak a tél elején hozná meg virágait.

A második vetésből késő nyáron, augusztus hónapban kapunk konyhára alkalmas terméket.

A legkésőbbi óriási fajtákat is május végéig föltétlenül el kell vetni; ebből aztán apródonként ösztől egész karácsonyig sőt még azontul is szedhetünk szép fehér virágzatokat.

A nagyobb hideg beálltával gyökérével és kevés földdel kiemeljük a fejlettsenket és fagymentes pincébe, verembe, komrába vagy földbe is betakarjuk a gyökereit, jól megöntözzük, hogy itt fejlesszék ki fehér virágzataikat.

A korfiol kiültetésének a növénytávolság 50 cm-től egy méterig terjed, nagyság szerint; azt már a fajták erőssége szerint előre kell az ültetőnek tudnia.

Amidőn a karfiol-növények a legerősebb növésben vannak, a nyárfolyamán hígított trágyalével bőven meg kell öntözni és még tanácsos a területet félférett trágyával, vagy lombbal befedni, hogy kevesebbet kellessen öntözni. Ezt a munkálatot talajbeáryékolásnak nevezzük.

Ahol a karfiol nem szerinti a helyét, vagy ahol több éven keresztül egy helyben termesztjük, ott rovarellenességével is meg kell küzdenünk. Ilyenek: a kis fekete ormányos torzsa bogár, a káposzta-poloskák, a káposzta-levéltetű, a káposzta-lepke zöld hernyói és más rovarok.

Ezen ellenségek ellen többé-kevésbé dohánnyikivonat (thanaton) oldatával való permetezéssel a nagyobb rovarokat és hernyókat leszedésével és a rovarokat pusztító madarak, békák, gyíkok oltalmazásával védekezhetünk.

A korfiolnak konyhai, huspótlóelkészítését a gazdasszonyokra hártandó, mert ehhez — öltbizonyára jobban konyhitanak, mint jó magunk.

Wolf Dezső könyvnyomdájában egy
ügyes fiu

tanoncnak

felvétetik. — Értekezni lehet e lap
kiadóhivatalában.

Özv. KISS ANTALNÉ, bohonyai
52 kath.

Földje,

1915. szeptember hó 1-étől kiadó.

Táboriposta

levélpapir Legalkalmasabb levelezé-
borítékkal si mód a katonai szolgálá-
latra bevonultakkal.

Kapható: WOLF DEZSŐ papir- és
írószerkereskedésében.

— Az „Előre“ és „Tolnai Világlap,
kapható Wolf Dezső könyvkereskedésében
Az „Előre“ című újság egyes számának ára
10 fillér, a „Tolnai Világlap“ 24 fillér.

ADAKOZZUNK A Vörös-kereszt kórháznak.

Tiszta, szép

makulatura papir

csak métermázsra számra lapunk
nyomdájában kapható.

ORVOSOK
ajánlják, mint legelismertebb köhögés ellen
szert a **KAISER-főle**

Mell-karamellákat
a Három fenyő védjeggyel.
Milliók használják
KÖHÖGÉS

ellen. Rekedtség, elnyákásodás, számkö-
högés, katarus, gégefájás stb. minden előforduló
hűlés ellen.

6100 köszönős hálalevél orvosoktól s magá-
nosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legízletesebb bombonok.
Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozonként
60 fillérért kapható Kunszentmártonban

LUKÁCS ANDOR és POPOVITS GÁBOR
Tiszaföldváron Goldman Adolf
gyógytárban és minden hazai gyógytárban.

Aranyat — vasért!

VASGYÜRÜK

kibélelését arannyal, vagy ezüsttel jutányo
árak mellett készít DÉVAI JENŐ ékszerész

Képes levelező-lapok nagy választékban.

Polgáriskolai tan-
könyvek, rajzesz-
közök és tanszerek
s általában minden-
féle iskolai dolgok
kaphatók.

Wolf Dezső
könyvnyomdája,
könyv-, papir- és írószer-
kereskedése
Kunszentmárton.

Mindenféle könyv-
nyomdai munkák a
legszebb kivitelben
gyorsan, pontosan
és kifogástalanul
készülnek.

Képes levelező-lapok nagy választékban.

MILKO
IGNÁCZ

ELSŐRENDŰ ÚRI SZABOSÁGA
SZOLNOK.

TELEFON 206.

BAROSS- ÉS SZAPÁRY-U. SAROK.

TELEFON 206.

Nyomatott a kiadótulajdonos Wolf Dezső könyvnyomdájában Kunszentmárton.